

Izrael története szigorlat

Évszámok

ie. 1950-1589	Patriárkák kora
ie.1875	Ábrahám elhívása
ie. 1750-1580	Hüszosz kor
ie. 1445	Kivonulás, törvényadás
ie. 1445-1405	Pusztai vándorlás
ie.1405-1398	Honfoglalás
(ie.1200	a többség által vallott időpont a kivonulással és honfoglalással kapcsolatban)
ie.1400-1050	Bírák kora
ie.1081-1050	Sámuel kora
ie.1050	Királyválasztás
ie.1050-930	Egységes királyság kora
ie. 1050-1010	Saul
ie. 1010-970	Dávid
ie.970-930	Salamon
ie.930	az ország kettészakadása
ie.925	Sesonk hadjárata
kb. ie.870-850	Akháb és Jézabel uralkodása ÉSZAK
kb. ie. 850	Josafát reformjai (1. reformkirály) DÉL
ie.841-814	Jéhu uralkodása (egyetlen „reformkirály”) ÉSZAK
ie. 723/722	Szamária bukása, az északi országrész pusztulása
ie.701	Szin-ahhé-eriba támadása Jeruzsálem ellen, Ezékiás kora (2. reformkirály) DÉL
ie.640-609	Jósiás királysága (3. reformkirály) DÉL
ie.612	Ninive bukása
ie. 605	Karkemis-i csata, II. Nabukodonozor túsokat szed Jeruzsálemben (Dániel), a babiloni fogság kezdete
ie.597	Jeruzsálem első ostroma (Ezékiel)
ie.587/586	Jeruzsálem és a szentély pusztulása, a zsidó önállóság vége (Jeremiás)
ie.539/538	Babilon bukása
ie. 535	Kürosz rendelete, 1. hazatérés (Zorobábel+Jóshua+ kb.50 000 fő), a babiloni fogság vége
ie.522	Feljelentés, a templom építésének leállítása
ie. 520	I.Dareiosz rendelete , a Kürosz-i rendelet megismétlése
ie.516	A második templom felépítése (NINCS HAZATÉRÉS!!!)
kb.ie.474	Eszter története
ie.457	I. Artaxerxész rendelete : Engedély Jeruzsálem falainak újjáépítésére +önrendelkezési jog visszanyerése, 2. hazatérés (Ezsdrás+kb.5000 fő)
ie.444	3. hazatérés (Nehémiás és társai), Jeruzsálem falainak megépítése (NINCS RENDELET!!!)
ie.444-432	Nehémiás helytartósága
ie.400-ie.5	Intertestamentális kor
ie.535-332	perzsa kor
ie.332-323	Nagy Sándor görög-macedón fennhatósága
ie.323-198	egyiptomi fennhatóság (Ptolemaioszok)

ie.250	Szeptuaginta
ie.198-142	szír fennhatóság (Szeleukidák)
i.e. 175-164	IV. Antiokhosz Epiphanész uralkodása
ie.167-142	Makkabeusi háborúk
ie.164	Jeruzsálem felszabadítása
ie.142-63	Hasmóneus királyság kora
ie.135-104	Johanan Hürkanosz uralkodása
i.e. 103-76	Alexander Jannáj
i.e. 76-67	Salome Alexandra
i.e. 63	Római uralom kezdete

Fontosabb nem bibliai személyek

Hatsepszut (Egyiptom)
 III. Thotmesz (Egyiptom)
 II. Amenhotep (Egyiptom)
 IV. Thotmesz (Egyiptom)
 II. Ramszesz (Egyiptom)
 Merneptah (Egyiptom)
 I. Sesonk (Egyiptom) = Bibliában Sisák
 III. Tukulti-apil-essara (Asszír) = Bibliában Tiglát-Piléser, vagy Púl
 V. Sulmanu-assaridu (Asszír) = Bibliában Szalmánasszár
 II. Sarrukin (Asszír) = Bibliában Szargon
 Szín-ahhé-eriba (Asszír) = Bibliában Szanherib
 II. Nékó (Egyiptom) = Bibliában Nékó
 II. Nabu-kuduri-usur (Babilon) = Bibliában Nabukodonozor
 Nabú-naid (Babilon)
 Bél-sár-usur (Babilon) = Bibliában Belsacár
 Nagy Kürosz (Perzsia) = Bibliában Círusz
 I. Dareiosz (Perzsia) = Bibliában Dareiosz
 Xerxész (Perzsia) = Bibliában Ahasvérus
 I. Artaxerxész (Longimanus) (Perzsia) = Bibliában Artaxerxész
 Nagy Sándor (Makedónia)
 II. Ptolemaiosz (Philadelphosz) (Egyiptom)
 IV. Antiokhosz Epiphanész (szír)
 Matitjáhu és fiai Júdás, Jonatán, Simon (Makkabeusok)
 Johanan Hürkanosz (Hasmóneus-uralkodó)
 Alexander Jannáj (Hasmóneus-uralkodó)
 Salome Alexandra (Hasmóneus-uralkodó)
 Pompeius Magnus (római hadvezér)
 Antipater (Nagy Heródes apja)

Kortörténeti ismeretek

Ur
Ebla
Nuzi
Hükszosz kor
Mózes korának történeti háttére
A kivonulással-honfoglalással kapcsolatos elméletek
Amarnai levelek
Merneptah-sztéle
Filiszteusok
3 régészeti lelet az egységes királyság korából
Tell Dan felirat
Kurkh-sztéle
Fekete obeliszok
Taylor-prizma
lákisi levelek (osztraka)
babiloni krónikák
Kürosz agyaghengere
3 régészeti lelet a perzsa korból